ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 4.2.2011
COM(2011) 44 τελικό

2011/0021 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύναψη μνημονίου συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στην έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 30 Μαρτίου 2009, το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για να επιτευχθεί το ύψιστο επίπεδο διαλειτουργικότητας μεταξύ του ευρωπαϊκού προγράμματος εκσυγχρονισμού της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας (ATM), του SESAR (βλ. κατωτέρω), και του αντίστοιχου προγράμματος των ΗΠΑ, του NextGEN, καθώς και άλλων περιφερειακών προγραμμάτων στις περιοχές της ΔΟΠΑ (Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας). Επίσης, ζητήθηκε από την Επιτροπή να συνυπολογίσει την αναγκαιότητα συνοχής του SESAR με τις εξελίξεις περί συνολικής θεώρησης της ΔΟΠΑ. Προς το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει σύσταση για εξουσιοδότηση της Επιτροπής να αρχίσει διαπραγματεύσεις σχετικά με μνημόνιο συνεργασίας με την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (Federal Aviation Administration (FAA)) των ΗΠΑ[1]. Η Επιτροπή υπέβαλε σύσταση[2] στο Συμβούλιο στις 10 Ιουνίου 2009. Ωστόσο, η Επιτροπή πρότεινε να επεκταθεί το πλαίσιο συνεργασίας που θα διαπραγματευθεί με την FAA πέραν της διαλειτουργικότητας των SESAR-NextGEN στο ευρύτερο πεδίο έρευνας και ανάπτυξης στην πολιτική αεροπορία.

Με βάση τη σύσταση της Επιτροπής, στις 9 Οκτωβρίου 2009, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση με την οποία εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις εξ ονόματος της ΕΈ για μνημόνιο συνεργασίας στην έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας. Το Συμβούλιο ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να εκπονήσει, εκ παραλλήλου, παράρτημα με αντικείμενο τη διαλειτουργικότητα των SESAR-NextGen.

Το προτεινόμενο σχέδιο μνημονίου συνεργασίας θέτει τους όρους και τις προϋποθέσεις αμοιβαίας συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ για την προώθηση και την ανάπτυξη της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας. Πρόκειται για σημαντικό εργαλείο το οποίο, με ένα νομικά δεσμευτικό πλαίσιο και την τήρηση από κοινού συμφωνημένων αρχών αμοιβαιότητας, θα επιτρέψει στις δύο πλευρές να επιδιώξουν μαζί τον κοινό τους στόχο να εξασφαλισθούν καθαρότερα και αποδοτικότερα συστήματα αεροπορικών μεταφορών. Το σχέδιο μνημονίου θα επιτρέψει στις δύο πλευρές να καθιερώσουν συλλογικές δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης σε οποιαδήποτε πτυχή της πολιτικής αεροπορίας.

Με βάση τις διαπραγματευτικές οδηγίες της εντολής, στις 18 Ιουλίου 2010 μονογραφήθηκαν από τις δύο πλευρές σχέδιο μνημονίου συνεργασίας και σχέδιο παραρτήματος για τη διαλειτουργικότητα των SESAR-NextGEN.

1.2. Γενικό πλαίσιο

SESAR

---

[1] Ψήφισμα του Συμβουλίου για την έγκριση του Ευρωπαϊκού Γενικού Προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας, άρθρα 14 και 15, 30, Μάρτιος του 2009.

[2] Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο - SEC(2009) 744 τελικό της 8.6.2009.

Το ερευνητικό πρόγραμμα διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού (SESAR) είναι το τεχνολογικό σκέλος της πρωτοβουλίας για τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό (ΕΕΟ)[3]. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα σε τρεις φάσεις στο οποίο **έχουν καθορισθεί**, **αναπτύσσονται** και **θα εγκατασταθούν** υψηλής ποιότητας τεχνολογίες, συστήματα και διαδικασίες ATM νέας γενεάς, που θα συμφωνούν με τους στόχους και τις απαιτήσεις για τον ΕΕΟ. Ένα από τα καίρια αποτελέσματα της φάσης καθορισμού του SESAR είναι το Ευρωπαϊκό Γενικό Πρόγραμμα ATM (*Γενικό Πρόγραμμα*), που αποτελεί χάρτη πορείας, ο οποίος καταρτίσθηκε από κοινού, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της ΕΕ και αναγνωρίσθηκε από όλους τους ενδιαφερόμενους του κλάδου της ATM, για να επιτευχθεί η εγκατάσταση τεχνολογιών και διαδικασιών ATM νέας γενεάς μέσα στα επόμενα 10-15 χρόνια. Το *Γενικό Πρόγραμμα* κατευθύνει το πρόγραμμα εργασιών για τη φάση ανάπτυξης αυτών των τεχνολογιών και θα αποτελέσει κατά παρόμοιο τρόπο κύριο εργαλείο καθοδήγησης της φάσης εγκατάστασης του SESAR.

Το πρόγραμμα SESAR βρίσκεται πλέον στη φάση ανάπτυξής του, η οποία συνίσταται σε περισσότερα από 300 συνεκτικά και συντονισμένα έργα έρευνας, ανάπτυξης και επικύρωσης, των οποίων την κεντρική διαχείριση έχει η Κοινή Επιχείρηση SESAR, η πρώτη σύμπραξη δημοσίου-ιδιωτικού τομέα στην ATM που δημιουργήθηκε ως φορέας της ΕΕ. Αποστολή της κοινής επιχείρησης SESAR είναι να εξασφαλίσει τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού συστήματος ATM, συντονίζοντας όλες τις σχετικές προσπάθειες έρευνας και ανάπτυξης στην ΕΕ και εστιάζοντας σε αυτές. Ιδρυτικά της μέλη είναι η ΕΕ και ο Eurocontrol και περιλαμβάνει 15 μέλη από τον κλάδο (κατασκευαστές επίγειου και αερομεταφερόμενου εξοπλισμού, αερολιμένες, αεροπορικές εταιρείες, παρόχους αεροναυτιλιακών υπηρεσιών), καθώς και φορείς από χώρες μη μέλη της ΕΕ και αρκετούς συνδεδεμένους εταίρους.

Στις ΗΠΑ, η FAA έχει επίσης δρομολογήσει πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της ATM, το οποίο είναι γνωστό ως NextGen. Καθώς τα προγράμματα SESAR και NextGen είναι παράλληλα, οι χρήστες του ευρωπαϊκού εναερίου χώρου έγειραν επιτακτικά την απαίτηση να διασφαλισθεί η διαλειτουργικότητα των SESAR και NextGen, ώστε να εξασφαλισθούν ασφαλείς και αδιάλειπτες πτητικές λειτουργίες σε παγκόσμιο επίπεδο, να αυξηθούν οι εμπορικές ευκαιρίες για τον ευρωπαϊκό αεροπορικό κλάδο και να αποφευχθεί η δαπανηρή εγκατάσταση διπλού εξοπλισμού στα αεροσκάφη. Οι αμερικανικές εταιρείες έχουν ήδη πρόσβαση στα ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης όπως το SESAR. Είναι επομένως βασικό να εξασφαλισθούν αντίστοιχες δυνατότητες για τον ευρωπαϊκό κλάδο.

Η Επιτροπή κρίνει ότι η ενίσχυση της τεχνικής και επιχειρησιακής συνεργασίας με την FAA είναι επείγουσα και αναγκαία δράση για τον κλάδο της πολιτικής αεροπορίας εν γένει. Όντως, είναι δυνατόν να δημιουργηθούν αποτελεσματικότερα και βιωσιμότερα συστήματα αεροπορικών μεταφορών με ολιστική προσέγγιση που πραγματεύεται όλες τις πτυχές της πολιτικής αεροπορίας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή συνέστησε την επέκταση του πεδίου του πλαισίου συνεργασίας στον ευρύτερο τομέα της πολιτικής αεροπορίας.

Το προτεινόμενο μνημόνιο συνεργασίας με τις ΗΠΑ παρέχει στερεά και νομικά δεσμευτική νομική βάση για τη θέσπιση συλλογικών δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα πραγματεύεται δεόντως ευαίσθητα θέματα όπως η ευθύνη, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και η αμοιβαιότητα. Επιπλέον, με το μνημόνιο δίδεται η δυνατότητα καθιέρωσης των διεθνών προτύπων στην αεροπορία, καθώς προβλέπει διαλειτουργικότητα σε

[3] Κανονισμοί….

παγκόσμιο επίπεδο σύμφωνα με τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων του κλάδου και προσφέρει στον ευρωπαϊκό κλάδο μεγαλύτερες εμπορικές ευκαιρίες.

1.3. Υφιστάμενες διατάξεις στον τομέα που αφορά η πρόταση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η FAA είχαν υπογράψει αρχικά μνημόνιο συμφωνίας (ΜΣ) στις 18 Ιουλίου 2006, με το ποίο διαμορφωνόταν πλαίσιο συνεργασίας για τη συμβολή σε ευρύτερη ATM με διευκόλυνση των κοινών δραστηριοτήτων σε παγκόσμιο επίπεδο. Το ΜΣ επικαιροποιήθηκε στις 17 Μαρτίου 2009 προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο καίριος ρόλος της κοινής επιχείρησης SESAR στην τεχνική συνεργασία με τη FAA υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ωστόσο, εξαιτίας του δηλωτικού του χαρακτήρα, το ΜΣ δεν παρέχει το απαιτούμενο νομικά δεσμευτικό πλαίσιο με το οποίο θα αντιμετωπίζονται κατάλληλα τα θέματα ευθύνης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και αμοιβαιότητας. Το προτεινόμενο μνημόνιο συνεργασίας, και ιδίως το παράρτημά του για τη διαλειτουργικότητα των SESAR και NextGEN, θα αντικαταστήσει το υπάρχον ΜΣ.

1.4. Συνοχή με τις υπόλοιπες πολιτικές και στόχους της Ένωσης

Το προτεινόμενο μνημόνιο συνεργασίας θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της πολιτικής για τον ΕΕΟ, διότι υποστηρίζει το πρόγραμμα SESAR, το τεχνολογικό του σκέλος. Η έγκαιρη ανάπτυξη και εγκατάσταση νέων τεχνολογιών και διαδικασιών ATM θα τονώσουν, στην πράξη, το δυναμικό καινοτομίας της Ευρώπης και την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας της παγκοσμίως, επιτρέποντας έτσι στην ΕΕ να έχει ισχυρή παρουσία στους φορείς τυποποίησης.

Το σχέδιο μνημονίου θα τονώσει την τεχνική και επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, με την παροχή σαφούς νομικού πλαισίου. Αυτό συμβαδίζει με την πολιτική της ΕΕ στην έρευνα και θα συμβάλει στην υλοποίηση του 7^{ου} προγράμματος-πλαισίου.

2. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

2.1. Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Ο αεροπορικός κλάδος στηρίζει τις προοπτικές που προσφέρει ένα δεσμευτικό μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ. Ο ευρωπαϊκός κλάδος προσδοκά ότι, με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαιότητας από την οποία διαπνέεται το μνημόνιο, θα μπορέσει να εκμεταλλευθεί παρόμοιες ευκαιρίες για να συμμετέχει σε συλλογικές δραστηριότητες με τις ΗΠΑ με βάση τη διαφάνεια, το αμοιβαίο όφελος και την ισότιμη και δίκαιη μεταχείριση.

Μέθοδοι διαβούλευσης, κύριοι στοχευόμενοι τομείς και γενικά χαρακτηριστικά των συνομιλητών

Καθ'όλη τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή συμβουλεύθηκε τους ενδιαφερόμενους, ιδίως μέσω της κοινής επιχείρησης SESAR, και τα κράτη μέλη, μέσω της ειδικής επιτροπής που έχει συσταθεί από το Συμβούλιο για τη διαπραγμάτευση του μνημονίου.

Σύνοψη των απαντήσεων και τρόπος με τον οποίο λήφθηκαν υπόψη

Τα σχόλια των ενδιαφερομένων λήφθηκαν δεόντως υπόψη κατά την εκπόνηση της διαπραγματευτικής θέσης της Ένωσης.

2.2. Συγκέντρωση και χρήση εμπειρογνωμοσύνης

Την τεχνική εμπειρογνωμοσύνη κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων παρείχε η κοινή επιχείρηση SESAR. Τη νομική εμπειρογνωμοσύνη παρείχε η Νομική Υπηρεσία της Επιτροπής. Δεν υπήρξε ανάγκη προσφυγής σε άλλους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

2.3. Εκτίμηση των επιπτώσεων

Το μνημόνιο συνιστά στερεή νομική βάση, η οποία επιτρέπει τεχνική και επιχειρησιακή συνεργασία σε βάθος που μπορεί να οδηγήσει σε έγκαιρη ανάπτυξη κοινών προτύπων στην πολιτική αεροπορία. Επίσης, ο καθορισμός, η εφαρμογή και η παρακολούθηση αρχών αμοιβαιότητας θα βοηθήσει τον ευρωπαϊκό κλάδο να διεισδύσει σε νέες αγορές. Η μη εφαρμογή της αμοιβαιότητας δεν θα επιτρέψει τη θεμιτή πρόσβαση του ευρωπαϊκού κλάδου στην αγορά των ΗΠΑ.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση του εκσυγχρονισμού της ATM, η συντονισμένη στήριξη, από την ΕΕ και τις ΗΠΑ, των δραστηριοτήτων τυποποίησης της ΔΟΠΑ θα αποβεί η κινητήρια δύναμη που μπορεί να μετατρέψει τα κοινά πρότυπα των SESAR-NextGen σε διεθνή πρότυπα για την ATM. Εάν δεν εξασφαλισθεί διαλειτουργικότητα, θα χρειασθεί διπλός αερομεταφερόμενος εξοπλισμός σε χιλιάδες αεροσκάφη που εκτελούν πτήσεις τόσο στην ΕΕ όσο και στις ΗΠΑ, ο οποίος θα αντιπροσωπεύει επένδυση που οι αεροπορικές εταιρείες δεν μπορούν να αναλάβουν σε περίοδο οικονομικής κρίσης.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Σύνοψη της προτεινόμενης δράσης

Το προτεινόμενο μνημόνιο συνεργασίας συνίσταται σε ένα κύριο έγγραφο, όπου τίθενται οι κύριες αρχές συνεργασίας και οι ρυθμίσεις διαχείρισης. Το κύριο τμήμα του εγγράφου θα συμπληρωθεί με παραρτήματα και προσαρτήματα των παραρτημάτων, τα οποία θα πραγματεύονται πιο εξειδικευμένους τεχνικούς στόχους της έρευνας και ανάπτυξης στο πεδίο της πολιτικής αεροπορίας. Όπως έχει ζητήσει το Συμβούλιο στην εντολή του, το πρώτο παράρτημα έχει ως αντικείμενο τη διαλειτουργικότητα των προγραμμάτων SESAR και NextGEN.

Όσον αφορά τις ρυθμίσεις διαχείρισης, δημιουργείται μια κοινή επιτροπή που θα απαρτίζεται από αντιπροσώπους της Επιτροπής που θα επικουρούνται από αντιπροσώπους των κρατών μελών της ΕΕ και αντιπροσώπους της FAA. Η κοινή επιτροπή θα μπορεί να επιλαμβάνεται κάθε θέματος σχετικού με τη λειτουργία του μνημονίου και των παραρτημάτων και προσαρτημάτων του.

3.2. Νομική βάση

Άρθρο 100 παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 6 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.3. Αρχή της επικουρικότητας

Λόγω της πανευρωπαϊκής φύσης των αεροπορικών μεταφορών και της ανάγκης να υιοθετηθεί συνεπής προσέγγιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιτύχουν τους στόχους του μνημονίου συνεργασίας σε διμερή βάση με τις ΗΠΑ. Κατά συνέπεια, η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας.

3.4. Αρχή της αναλογικότητας

Το μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ αποτελεί αποτελεσματικό νομικά δεσμευτικό εργαλείο, το οποίο θα προωθήσει την τεχνική συνεργασία μεταξύ των δύο πλευρών. Θεσπίζει ένα γενικό πλαίσιο, το οποίο επιτρέπει να καθορισθούν συλλογικές δραστηριότητες που θα εξασφαλίζουν για αμφότερα τα μέρη παρεμφερείς ευκαιρίες συμμετοχής στις δραστηριότητές τους έρευνας και ανάπτυξης στο πεδίο της πολιτικής αεροπορίας.

Η προτεινόμενη συμφωνία δεν επιφέρει πρόσθετο διοικητικό ή οικονομικό βάρος ούτε στις αρχές των κρατών μελών ούτε στον κλάδο.

3.5. Επιλογή μέσων

Προτεινόμενος τύπος νομοθετικής πράξης: μνημόνιο συνεργασίας

Οι εξωτερικές αεροπορικές συνδέσεις είναι δυνατόν να ρυθμίζονται μόνον με διεθνείς συμφωνίες.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

2011/0021 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύναψη μνημονίου συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στην έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 100 παράγραφος 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 6,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής[4],

Αφού έλαβε την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της …,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Επιτροπή διαπραγματεύθηκε εξ ονόματος της Ένωσης μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής για την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας (εφεξής «το μνημόνιο»).

(2) Το μνημόνιο υπογράφηκε στις ……..

(3) Το μνημόνιο πρέπει να εγκριθεί από την Ένωση,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο μόνο (Έγκριση)

1. Το μνημόνιο εγκρίνεται με την παρούσα εξ ονόματος της Ένωσης. Το κείμενο του μνημονίου επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

[4] ΕΕ C της , σ. .

2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξουσιοδοτείται με την παρούσα να ορίσει το πρόσωπο που είναι αρμόδιο να προβεί στην κοινοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο XII παράγραφος B του μνημονίου.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

NAT-I-9406

ΜΕΤΑΞΥ

ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΚΑΙ

ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν ως κοινό στόχο την προώθηση και την ανάπτυξη συνεργασίας στην έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι με την εν λόγω συνεργασία θα ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη και η ασφάλεια της πολιτικής αεροναυτικής στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής συλλογικά «τα συμβαλλόμενα μέρη» και μεμονωμένα «το συμβαλλόμενο μέρος») συμφωνούν να υλοποιήσουν κοινά προγράμματα σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ακολουθούν:

ΑΡΘΡΟ I—ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Α. Το παρόν μνημόνιο συνεργασίας, καθώς και τα παραρτήματα και τα προσαρτήματά του (εφεξής «το μνημόνιο»), θέτουν τους όρους και τις προϋποθέσεις αμοιβαίας συνεργασίας για την προώθηση και την ανάπτυξη της έρευνας και της ανάπτυξης στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας. Προς το σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν, εφόσον διατίθενται τα ανάλογα κεφάλαια και άλλοι αναγκαίοι πόροι, να διαθέτουν προσωπικό, πόρους και σχετικές υπηρεσίες για να συνεργάζονται στην έκταση που ορίζουν τα παραρτήματα και τα προσαρτήματα του παρόντος μνημονίου.

Β. Οι στόχοι του παρόντος μνημονίου είναι δυνατόν να επιτευχθούν με συνεργασία σε οποιοδήποτε από τα κάτωθι πεδία:

1. ανταλλαγή πληροφοριών για προγράμματα και έργα, αποτελέσματα ερευνών ή δημοσιεύσεις,

2. εκτέλεση κοινών αναλύσεων,

3. συντονισμός προγραμμάτων και έργων έρευνας και ανάπτυξης, και από κοινού εκτέλεσή τους,

4. ανταλλαγή επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού,

5. ανταλλαγή ειδικού εξοπλισμού, λογισμικού και συστημάτων για δραστηριότητες έρευνας και μελέτες συμβατότητας,

6. κοινή διοργάνωση συμποσίων ή διασκέψεων, και

7. αμοιβαίες διαβουλεύσεις με σκοπό την ανάληψη συντονισμένης δράσης σε ενδεδειγμένα διεθνή όργανα.

Γ. Με την επιφύλαξη εφαρμοστέων νομοθεσιών, κανονισμών και πολιτικών, όπως ενδέχεται να τροποποιηθούν ή να μεταβληθούν, τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν, στον μέγιστο εφικτό βαθμό, τη συμμετοχή σε συλλογικές δραστηριότητες βάσει του μνημονίου με σκοπό τη δημιουργία συγκρίσιμων ευκαιριών στη συμμετοχή στις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη συμμετοχή σε συλλογικές δραστηριότητες, οι οποίες διεξάγονται σε αμοιβαία βάση σύμφωνα με τις εξής αρχές:

1. αμοιβαίο όφελος,

2. συγκρίσιμες ευκαιρίες συμμετοχής σε συλλογικές δραστηριότητες,

3. ισότιμη και δίκαιη μεταχείριση,

4. έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών που ενδέχεται να επηρεάζουν τις συλλογικές δραστηριότητες, και

5. διαφάνεια.

Δ. Οι εν λόγω συλλογικές δραστηριότητες διεξάγονται με βάση τα ειδικά παραρτήματα και προσαρτήματα που καθορίζονται στο άρθρο ΙΙ.

ΑΡΘΡΟ ΙΙ—ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Α. Το παρόν μνημόνιο εφαρμόζεται μέσω των ειδικών παραρτημάτων και προσαρτημάτων του. Τα εν λόγω παραρτήματα και προσαρτήματα περιγράφουν, κατά περίπτωση, τη φύση και τη διάρκεια της συνεργασίας σε συγκεκριμένο πεδίο ή για συγκεκριμένο σκοπό, τη μεταχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας, της ευθύνης, της χρηματοδότησης, της κατανομής του κόστους και άλλα συναφή θέματα. Σε περίπτωση ασυμβατότητας μεταξύ διάταξης παραρτήματος ή προσαρτήματος και διάταξης του παρόντος μνημονίου, υπερισχύει η διάταξη του μνημονίου, εκτός εάν ορίζεται άλλως ρητά.

Β. Αντιπρόσωποι των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης συναντώνται περιοδικά για:

1. να συζητούν προτάσεις για νέες συλλογικές δραστηριότητες και

2. να επανεξετάζουν την κατάσταση προόδου των διεξαγόμενων δραστηριοτήτων που έχουν αναληφθεί με βάση παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου.

Γ. Ο συντονισμός και η διευκόλυνση των συλλογικών δραστηριοτήτων πραγματοποιούνται εξ ονόματος της κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών της

Αμερικής από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δ. Οι καθορισμένες υπηρεσίες για τον συντονισμό και τη διαχείριση του παρόντος μνημονίου, στα οποία υποβάλλονται επίσης όλα τα αιτήματα εξυπηρέτησης με βάση το παρόν μνημόνιο, είναι:

1. για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής:

Federal Aviation Administration

Office of International Aviation

Wilbur Wright Bldg., 6th Floor, East

600 Independence Ave., S.W.

Washington, D.C.

20591 - USA

Τηλέφωνο: +1-202-385-8900

2. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών

Διεύθυνση Αεροπορικών Μεταφορών

1040 Brussels - Belgium

Τηλέφωνο: +32-2-2968430

Τηλεομοιοτυπικό: +32-2-2968353

Ε. Τα σημεία επαφής για τεχνικά προγράμματα συγκεκριμένων δραστηριοτήτων καθορίζονται σύμφωνα με τα παραρτήματα και τα προσαρτήματα του παρόντος μνημονίου.

ΑΡΘΡΟ III—ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Α. Τα συμβαλλόμενα μέρη διά της παρούσης ιδρύουν κοινή επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια να εξασφαλίζει την αποτελεσματική λειτουργία του παρόντος μνημονίου και συνεδριάζει τακτικά για να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του.

Β. Η κοινή επιτροπή απαρτίζεται από αντιπροσώπους:

1. των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, ήτοι της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (FAA, συμπροεδρεύων), και

2. της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (συμπροεδρεύων) επικουρούμενης από αντιπροσώπους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γ. Η κοινή επιτροπή δύναται να προσκαλεί εκτάκτως εμπειρογνώμονες ειδικευμένους σε συγκεκριμένα θέματα . Η κοινή επιτροπή δύναται να συστήνει τεχνικές ομάδες εργασίας και να επιβλέπει το έργο τους και το έργο των επιτροπών και ομάδων που συστήνονται βάσει των ειδικών παραρτημάτων και προσαρτημάτων. Η κοινή επιτροπή συντάσσει και αποφασίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

Δ. Όλες οι αποφάσεις της κοινής επιτροπής λαμβάνονται με τη συναίνεση των δύο συμβαλλομένων μερών που συμμετέχουν στην κοινή επιτροπή. Οι αποφάσεις αυτές είναι γραπτές και υπογράφονται από τους αντιπροσώπους των συμβαλλομένων μερών στην κοινή επιτροπή.

Ε. Η κοινή επιτροπή μπορεί να εξετάζει κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία του παρόντος μνημονίου και των παραρτημάτων και προσαρτημάτων του. Είναι ειδικότερα επιφορτισμένη με:

1. τη δημιουργία φόρουμ συζήτησης, στο πλαίσιο του παρόντος μνημονίου και των παραρτημάτων και προσαρτημάτων του, για:

   α. θέματα που ενδέχεται να ανακύψουν και αλλαγές που μπορούν να επηρεάσουν την εφαρμογή του παρόντος μνημονίου και των παραρτημάτων και προσαρτημάτων του·

   β. κοινές προσεγγίσεις στην καθιέρωση νέων τεχνολογιών και διαδικασιών, προγραμμάτων έρευνας και αξιολόγησης, και άλλων πεδίων αμοιβαίου ενδιαφέροντος και

   γ. σχέδια κανονισμών και νομοθετημάτων οποιουδήποτε συμβαλλομένου μέρους που μπορούν να επηρεάσουν συμφέροντα οποιουδήποτε συμβαλλομένου μέρους, στο πλαίσιο του παρόντος μνημονίου και τωνπαραρτημάτων και προσαρτημάτων του·

2. ενδεχομένως, την έγκριση πρόσθετων παραρτημάτων και προσαρτημάτων του παρόντος μνημονίου·

3. ενδεχομένως, την έγκριση τροποποιήσεων των παραρτημάτων και των προσαρτημάτων του παρόντος μνημονίου· και

4. την υποβολή προτάσεων, κατά περίπτωση, στα συμβαλλόμενα μέρη για την κατ'άλλο τρόπο τροποποίηση του παρόντος μνημονίου.

ΑΡΘΡΟ IV—ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να ανταλλάσσουν τεχνικό προσωπικό εφόσον απαιτείται για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων που περιγράφονται σε παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου. Η εν λόγω ανταλλαγή προσωπικού είναι σύμφωνη με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν μνημόνιο, τα παραρτήματα και τα προσαρτήματά του. Το τεχνικό προσωπικό που ανταλλάσσουν τα συμβαλλόμενα μέρη εκτελεί τις εργασίες που περιγράφονται στο παράρτημα ή το προσάρτημα. Το εν λόγω τεχνικό προσωπικό είναι

δυνατόν να προέρχεται από οργανισμούς ή αναδόχους των Ηνωμένων Πολιτειών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναλόγως πώς συμφωνείται.

ΑΡΘΡΟ V—ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Επιτρέπεται ο δανεισμός εξοπλισμού από συμβαλλόμενο μέρος («δανείζον συμβαλλόμενο μέρος») στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος («δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος») βάσει παραρτήματος ή προσαρτήματος του παρόντος μνημονίου. Εφαρμόζονται οι κάτωθι διατάξεις για όλον τον δανεισμό εξοπλισμού, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε παράρτημα ή προσάρτημα:

Α. Το δανείζον συμβαλλόμενο μέρος προσδιορίζει την αξία του εξοπλισμού που πρόκειται να δανείσει.

Β. Το δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει τη φύλαξη και την κατοχή του εξοπλισμού σε χώρο του δανείζοντος συμβαλλόμενου μέρους, όπως ορίζουν τα συμβαλλόμενα μέρη στο παράρτημα ή προσάρτημα. Ο εξοπλισμός παραμένει υπό τη φύλαξη και την κατοχή του δανειζόμενου συμβαλλόμενου μέρους μέχρι να επιστραφεί στο δανείζον συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με την παράγραφο Η κατωτέρω.

Γ. Το δανείζον συμβαλλόμενο μέρος μεταφέρει, με δικές του δαπάνες, εξοπλισμό σε χώρο που έχουν ορίσει τα συμβαλλόμενα μέρη στο παράρτημα ή προσάρτημα.

Δ. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για να εξασφαλισθούν τυχόν άδειες εξαγωγής και άλλα έγγραφα που απαιτούνται για τη μεταφορά του εξοπλισμού.

Ε. Το δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος είναι υπεύθυνο για την εγκατάσταση του εξοπλισμού στο χώρο που έχουν ορίσει τα συμβαλλόμενα μέρη στο παράρτημα ή προσάρτημα. Το δανείζον συμβαλλόμενο μέρος παρέχει, εφόσον χρειάζεται, συνδρομή στο δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος για την εγκατάσταση του εξοπλισμού που δανείζεται με βάση τους όρους που συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΣΤ. Κατά τη διάρκεια της περιόδου δανεισμού, το δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος λειτουργεί τον εξοπλισμό και τον διατηρεί σε καλή κατάσταση, εξασφαλίζει τη συνεχή δυνατότητα λειτουργίας του και επιτρέπει την ανά πάσα στιγμή επιθεώρησή του από το δανείζον συμβαλλόμενο μέρος.

Ζ. Το δανείζον συμβαλλόμενο μέρος παρέχει συνδρομή στο δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος στην ανεύρεση σημείων προμήθειας συνήθων και ιδιαιτέρων ειδών και τμημάτων που δεν είναι στην άμεση διάθεση του δανειζόμενου συμβαλλόμενου μέρους.

Η. Με την εκπνοή ή την καταγγελία του σχετικού παραρτήματος ή προσαρτήματος ή του παρόντος μνημονίου, ή όταν ολοκληρωθεί η χρήση του εξοπλισμού, το δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος επιστρέφει με έξοδά του τον εξοπλισμό στο δανείζον συμβαλλόμενο μέρος.

Θ. Σε περίπτωση απώλειας ή ζημίας εξοπλισμού δανεισμένου με βάση το παρόν μνημόνιο και για τον οποίο το δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος ανέλαβε τη φύλαξη και την κατοχή του, το δανειζόμενο συμβαλλόμενο μέρος, κατά τη διακριτική

ευχέρεια του δανείζοντος συμβαλλόμενου μέρους, επισκευάζει τον εξοπλισμό ή αποζημιώνει το δανείζον συμβαλλόμενο μέρος για την αξία (όπως αυτή ορίζεται από το δανείζον συμβαλλόμενο μέρος στην παράγραφο Α ανωτέρω) του εξοπλισμού που απωλέσθηκε ή υπέστη ζημίες.

I. Εξοπλισμός που ανταλλάσσεται βάσει του παρόντος μνημονίου χρησιμοποιείται μόνον για σκοπούς έρευνας, ανάπτυξης και επικύρωσης και δεν χρησιμοποιείται κατά κανένα τρόπο στην ενεργό πολιτική αεροπορία ή για άλλο επιχειρησιακό σκοπό.

IA. Κάθε μεταφορά τεχνολογίας, εξοπλισμού ή άλλου είδους με βάση το παρόν μνημόνιο υπόκειται στους εφαρμοστέους νόμους και πολιτικές των συμβαλλομένων μερών.

ΑΡΘΡΟ VI—ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

A. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει το κόστος των δραστηριοτήτων που διεξάγει με βάση το παρόν μνημόνιο, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου.

B. Το μνημόνιο με αριθμό NAT-I-9406 υπογράφηκε από τις Ηνωμένες Πολιτείες για τον προσδιορισμό του παρόντος προγράμματος συνεργασίας και αναφέρεται σε όλη την αλληλογραφία που αφορά το παρόν μνημόνιο.

ΑΡΘΡΟ VII—ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

A. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν δημοσιοποιεί πληροφορίες ή υλικό σχετικό με καθήκοντα ή προγράμματα συμφωνημένα βάσει του παρόντος μνημονίου και των παραρτημάτων του σε τρίτους άλλους από i) αναδόχους ή υπεργολάβους που έχουν αναλάβει καθήκοντα ή προγράμματα, εφόσον είναι αναγκαίο για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων και προγραμμάτων· ή ii) άλλες κυβερνητικές αρχές των συμβαλλομένων μερών, εκτός εάν αυτό απαιτείται από εφαρμοστέο νόμο ή γραπτή συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

B. Έάν συμβαλλόμενο μέρος αντιληφθεί ότι, με βάση νόμους ή κανονισμούς του, δεν θα είναι σε θέση, ή ενδέχεται ευλόγως να μην είναι σε θέση, να τηρήσει τις διατάξεις περί δημοσιοποίησης του παρόντος άρθρο, ενημερώνει αμέσως και πριν τη δημοσιοποίηση το άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Τα συμβαλλόμενα μέρη προχωρούν σε διαβουλεύσεις για να καθορίσουν τις περαιτέρω κατάλληλες ενέργειες.

ΑΡΘΡΟ VIII—ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

A. Συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει διανοητική ιδιοκτησία (η οποία περιλαμβάνει για τους σκοπούς του παρόντος μνημονίου αναλύσεις, εκθέσεις, βάσεις δεδομένων, λογισμικό, τεχνογνωσία, τεχνικά και εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες, δεδομένα και αρχεία, και σχετική τεκμηρίωση και υλικό, ανεξαρτήτως μορφής ή μέσου καταγραφής) στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με τους όρους παραρτήματος ή προσαρτήματος του παρόντος μνημονίου, διατηρεί αυτά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας όπως αυτά είχαν κατά τη στιγμή της ανταλλαγής. Το συμβαλλόμενο μέρος που διαβιβάζει έγγραφο ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία σύμφωνα με παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου χαρακτηρίζει το

έγγραφο ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία ως εμπιστευτικό, αποκλειστικό ή εμπορικό απόρρητο, αναλόγως.

Β. Εκτός εάν ορίζεται άλλως σε παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου, το συμβαλλόμενο μέρος που παραλαμβάνει διανοητική ιδιοκτησία από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος βάσει του παρόντος μνημονίου:

1. δεν αποκτά δικαιώματα κυριότητας στη διανοητική ιδιοκτησία λόγω παραλαβής της από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος· και

2. δεν δημοσιοποιεί τη διανοητική ιδιοκτησία σε τρίτο μέρος, άλλο από αναδόχους ή υπεργολάβους που έχουν αναλάβει προγράμματα σχετικά με παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου, χωρίς την εκ των προτέρων γραπτή συναίνεση του άλλου συμβαλλομένου μέρους. Σε περίπτωση δημοσιοποίησης σε ανάδοχο ή υπεργολάβο που έχει αναλάβει πρόγραμμα, το συμβαλλόμενο μέρος που δημοσιοποιεί:

α. περιορίζει τη χρήση της διανοητικής ιδιοκτησίας από τον ανάδοχο ή τον υπεργολάβο στους σκοπούς που ορίζονται στο εφαρμοστέο παράρτημα ή προσάρτημα· και

β. απαγορεύει την περαιτέρω δημοσιοποίηση της διανοητικής ιδιοκτησίας σε τρίτους από τον ανάδοχο ή τον υπεργολάβο, εκτός εάν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος συναινέσει για την περαιτέρω δημοσιοποίηση εκ των προτέρων και γραπτώς.

Γ. Τα συμβαλλόμενα μέρη καρπούνται από κοινού τα δικαιώματα κυριότητας οιασδήποτε διανοητικής ιδιοκτησίας, από κοινού αναπτυσσόμενης από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με το παρόν μνημόνιο και τα παραρτήματα ή προσαρτήματά του, εκτός εάν ορίζεται άλλως σε παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου.

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει μη αποκλειστικό και αμετάκλητο δικαίωμα σε όλες τις χώρες να αναπαράγει, να εκπονεί παράγωγο έργο, να διανέμει δημοσίως και να μεταφράζει την εν λόγω διανοητική ιδιοκτησία, με την προϋπόθεση ότι η αναπαραγωγή, εκπόνηση, διανομή και μετάφραση δεν θίγει την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του άλλου συμβαλλομένου μέρους. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ή οι εκτελεστικές του αρχές έχουν το δικαίωμα να επανεξετάσουν μετάφραση πριν τη δημόσια διανομή της.

2. Όλα τα δημοσίως διανεμόμενα αντίγραφα άρθρων επιστημονικών και τεχνικών δημοσιεύσεων, οι αποκλειστικές επιστημονικές εκθέσεις και βιβλία που προκύπτουν από τη συνεργασία με βάση το παρόν μνημόνιο και τα παραρτήματα και προσαρτήματά του, αναφέρουν τα ονοματεπώνυμα των συντακτών των εργασιών, εκτός εάν ο συντάκτης δεν επιθυμεί ρητά την αναφορά του ονόματός του.

Δ. Εάν συμβαλλόμενο μέρος διαφωνήσει με τον χαρακτηρισμό εγγράφου ή άλλης διανοητικής ιδιοκτησίας, διαβιβαζόμενης στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου, ως εμπιστευτικού, αποκλειστικού ή εμπορικού απορρήτου, το συμβαλλόμενο μέρος που διαφωνεί με

τον χαρακτηρισμό ζητεί διαβουλεύσεις από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για να αντιμετωπισθεί το θέμα. Οι διαβουλεύσεις είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν επ'ευκαιρία συνεδρίασης της κοινής επιτροπής ή συνεδρίασης άλλων επιτροπών που θα συσταθούν ενδεχομένως με βάση παράρτημα ή προσάρτημα του παρόντος μνημονίου.

ΑΡΘΡΟ IX—ΑΣΥΛΙΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ

Α. Τα συμβαλλόμενα μέρη χειρίζονται θέματα ασυλίας και ευθύνης συνδεόμενα με δραστηριότητες του παρόντος μνημονίου στο σχετικό παράρτημα ή προσάρτημα, αναλόγως.

Β. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι όλες οι δραστηριότητες που αναλαμβάνονται βάσει του μνημονίου και των παραρτημάτων ή προσαρτημάτων του διεξάγονται με τη δέουσα επαγγελματική φροντίδα και ότι καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια για να ελαχιστοποιούνται δυνητικοί κίνδυνοι σε τρίτους και ότι εκπληρώνουν όλες τις απαιτήσεις ασφάλειας και εποπτείας.

ΑΡΘΡΟ X—ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Α. Τα συμβαλλόμενα μέρη δύνανται να τροποποιούν το παρόν μνημόνιο και τα παραρτήματα ή προσαρτήματά του. Τα συμβαλλόμενα μέρη τεκμηριώνουν τις λεπτομέρειες οιασδήποτε τροποποίησης με γραπτή συμφωνία, υπογεγραμμένη από αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.

Β. Οι τροποποιήσεις των παραρτημάτων ή προσαρτημάτων του παρόντος μνημονίου, τις οποίες εγκρίνει η κοινή επιτροπή, αρχίζουν να ισχύουν μετά από απόφαση της κοινής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο III παράγραφος Δ του παρόντος μνημονίου, υπογεγραμμένη από τους συμπροέδρους της κοινής επιτροπής εξ ονόματος των συμβαλλομένων μερών.

ΑΡΘΡΟ XI—ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιλύουν με μεταξύ τους διαβουλεύσεις κάθε διαφωνία σχετική με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος μνημονίου ή των παραρτημάτων ή προσαρτημάτων του. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν παραπέμπουν προς διακανονισμό καμία τέτοια διαφορά σε διεθνές δικαστήριο ή τρίτο μέρος.

ΑΡΘΡΟ XII—ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Α. Εν αναμονή της έναρξης ισχύος του, το παρόν μνημόνιο εφαρμόζεται προσωρινά από την ημερομηνία υπογραφής του.

Β. Το παρόν μνημόνιο αρχίζει να ισχύει όταν τα συμβαλλόμενα μέρη θα έχουν κοινοποιήσει αμοιβαία εγγράφως την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών τους διαδικασιών που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της συμφωνίας, και παραμένει σε ισχύ μέχρι την καταγγελία του.

Γ. Οι τροποποιήσεις των παραρτημάτων ή προσαρτημάτων του παρόντος μνημονίου, τις οποίες εγκρίνει η κοινή επιτροπή, αρχίζουν να ισχύουν μετά από απόφαση της κοινής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο III παράγραφος Δ του παρόντος μνημονίου,

υπογεγραμμένη από τους συμπροέδρους της κοινής επιτροπής εξ ονόματος των συμβαλλομένων μερών.

Δ. Οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν μνημόνιο και τα παραρτήματα ή προσαρτήματά του ανά πάσα στιγμή με γραπτή προειδοποίησή του εξήντα (60) ημερών προς το άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Η καταγγελία του παρόντος μνημονίου δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών με βάση τα άρθρα V, VII, VIII και IX. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαθέτει εκατόν είκοσι (120) ημέρες για να παύσει τις δραστηριότητές του από την καταγγελία του παρόντος μνημονίου ή των παραρτημάτων ή προσαρτημάτων του. Η καταγγελία του παρόντος μνημονίου συνεπάγεται και καταγγελία όλων των παραρτημάτων και προσαρτημάτων που έχουν συνάψει τα συμβαλλόμενα μέρη με βάση το παρόν μνημόνιο.

ΑΡΘΡΟ XIII—ΑΡΧΗ

ΟΙ Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφωνούν επί των διατάξεων του παρόντος μνημονίου, όπως μαρτυρούν οι υπογραφές των δεόντως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους.

ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΑΠΟ:_____	ΑΠΟ:_____
ΤΙΤΛΟΣ:	ΤΙΤΛΟΣ:
Assistant Administrator	
For International Aviation	
Federal Aviation Administration	
Department of Transportation	